

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXIV. — Izdan in razposlan 8. dne avgusta 1911.

Vsebina : (Št. 152 in 153.) 152. Ukaz s katerim se deloma izpreminja ministrstveni ukaz z dne 30. marca 1900. l. o uravnavi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških vélikih šolah. — 153. Razpis o Najvišjem odobrenju novega ustava c. kr. centralne komisije za negovanje spomenikov.

152.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk z dne 1. avgusta 1911 l.,

s katerim se deloma izpreminja ministrstveni ukaz z dne 30. marca 1900. l. (drž. zak. št. 73) o uravnavi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških vélikih šolah.

Na podstavi pooblastila, podeljenega mi z Najvišjim sklepom z dne 11. junija t. l., razveljavljam § 58 ministrstvenega ukaza z dne 30. marca 1900. l. (drž. zak. št. 73) o uravnavi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških vélikih šolah in izdajam na njegovo mesto naslednja določila dotlej, da se eventualno izda nov red državnih preskušenj za tehniške vélike šole.

Posamezne preskušnje se vršé praviloma na koncu predavanj, toda opravijo se lahko tudi pozneje v teku prihodnjih 4 tečajev, ko se je dobilo dekanovo dovoljenje, in po tem času, ko se je dobilo rektorjevo dovoljenje.

Take dopolnilne preskušnje niso vezane na določene roke v dobah, določenih v prejšnjem odstavku.

V istih dobah in z istimi pogoji se lahko enkrat ponovi z nezadostnim ali zadostnim uspehom opravljena posamezna preskušnja, vendar mora biti med prvo preskušnjo in med ponovitveno preskušnjo najmanj en semester.

Vsak preskusni kandidat mora, preden dela posamezno preskušnjo, plačati takso, ki znaša pri preskušnjah o letnih predmetih, o katerih se je predavalo več nego 2 uri na teden, ali o semestralnih predavanjih, ki so se vršila več nego 4 ure na teden, 10 K, o predmetih s tem ali manjšim številom ur predavanja pa 6 K.

Pri tem ja računati 2 uri vaj za eno uro predavanja.

Dijakom, ki so docela ali polovično oproščeni plačevanja učnine, se docela ali polovično izpregleda tudi položba preskusne takse.

Takse, ki so jih plačali kandidati, ki niso prišli k preskušnji, zapadejo, ako kandidati ne morejo dokazati zadostnega opravičevalnega razloga za to, da niso prišli.

Ta določila dobé moč z učnim letom 1911/12.

Stürgkh s. r.

153.**Razpis ministrstva za bogočastje in nauk z dne 2. avgusta 1911 l.****o Najvišjem odobrenju novega ustava c. kr. centralne komisije za negovanje spomenikov.**

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je z Najvišjim sklepom z dne 31. julija 1911. l. blagovolilo najmilostljiveje odobriti naslednji novi ustav c. kr. centralne komisije za negovanje spomenikov.

Ustav centralne komisije za negovanje spomenikov.**Obča določila.****§ 1.**

Centralna komisija za negovanje spomenikov je poklicana neposrednje izvrševati javno skrb za raziskovanje in vzdrževanje umetnostnih in zgodovinskih spomenikov.

Njeno delovanje naj se razteza na vse spomenike starejšega časa v najširšem zmislju besede, kojih vzdrževanje je v javnem interesu zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnozgodovinskega ali umetnostnozgodovinskega pomena ali zaradi njihove estetske vrednosti.

Izveti so pismeni spomeniki (arhivalije), za katere se izdadó posebna določila.

V delokrog centralne komisije spadajo tudi stvari domovinskega varstva, kolikor so v zvezi z negovanjem spomenikov.

§ 2.

Gledé predzgodovinskih, zgodnejzgodovinskih in antiknih spomenikov je centralni komisiji naložena skrb za vzdrževanje le toliko, če ti spomeniki niso nameščeni v državnih muzejih.

Centralna komisija mora nadzorovati najdbe in kopanje. Avstrijskemu arheološkemu zavodu ostanejo po Najvišje odobrenem ustavu sistematično znanstveno kopanje in ostalo raziskovanje ter obče znanstvene objave na arheološkem polju.

§ 3.

Na čelu centralne komisije stoji protektor, ki ga je imenoval cesar in ki posreduje interese cen-

tralne komisije pri Njegovem Veličanstvu, ako nese tako.

Centralna komisija ima svoj sedež na Dunaju in je sestavljena iz predsednika in podpredsednikov, spomeniškega sveta kakor posvetovalnega organa in državnega spomeniškega urada.

Za posamezne kraljevine in dežele ali za več izmed njih se postavijo deželni konservatorji, ki so podrejeni centralni komisiji. Gledé službenega razmerja deželnih konservatorjev k političnim deželnim oblastvom se ukrenejo posebni zaukazi.

V zvezi s centralno komisijo se ustanovi umetnostno-zgodovinski institut, eventualno tudi instituta za predzgodovinsko in numismatiško raziskovanje.

§ 4.

Posli centralne komisije spadajo k resortu c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk, kateremu poroča komisija naravnost v vseh proračunskih, administrativnih, v tem ustavu oznamenjenih osebnih vprašanjih in od primera do primera na poseben poziv.

§ 5.

C. kr. oblastva morajo centralno komisijo in njene organe podpirati v njihovem delovanju in tako na posebno zaprosilo kakor tudi brez poziva stopiti z njo v zvezo, ako v svojem področju izvedó za kak spomenik, za sumljivo stanje spomenika ali za nevarnost, ki mu preti: V svojem delokrogu morajo vpoštevati želje in mnenja centralne komisije v strokovnem oziru. Zavodi, ki jih vzdržuje ali podpira država, so poklicani podpirati centralno komisijo.

Predsedništvo.**§ 6.**

Predsednika in podpredsednike imenuje cesar na protektorjev predlog na podstavi nasveta, ki ga stavi minister za bogočastje in nauk.

Predsednik vodi opravila, zastopa centralno komisijo na zunaj in predseduje v sejah spomeniškega sveta.

Ako je zadržan, ga zastopa eden izmed podpredsednikov.

Spomeniški svet.

§ 7.

Spomeniški svet je sestavljen iz 50 udov največ, ki jih imenuje protektor na predsednikov predlog za dobo petih let in ki se morejo po preteku tega časa zopet postaviti.

Udje ne dobivajo nikakih prejemkov za častno službo, ki jo opravljajo.

§ 8.

Za ude spomeniškega sveta se pokličejo možje, kojih zasluge za raziskovanje spomenikov, za negovanje spomenikov in za domovinsko varstvo so priznane.

Izbiraje jih se je primerno ozirati na posamezne kraljevine in dežele po številu prebivalstva in po važnosti za negovanje spomenikov.

§ 9.

Spomeniškemu svetu, ki ga mora predsednik najmanj enkrat v letu sklicati na posvetovanje o načelnih stvareh negovanja spomenikov, je treba poročati o najvažnejših dejanjih delovanja centralne komisije.

Iz spomeniškega sveta lahko imenuje predsednik komisije za posvetovanje posameznih vprašanj ali kompleksov vprašanj.

Predsednik ima pravico vpraševati ude za mnenje o konkretnih vprašanjih negovanja spomenikov. Udje so v tem primeru dolžni podajati ta mnenja kar najhitreje.

Udom je o vsakem času dano na voljo, predsedniku staviti inicijativne predloge; dolžni so poročati predsedniku ali deželnim konservatorjem o opazovanjih v svojem bivališču ter tudi izven svojega bivališča, ki zahtevajo, da centralna komisija poseže vmes.

Državni spomeniški urad.

§ 10.

Državni spomeniški urad sestoji iz umetnostnozgodovinsko izobraženih, tehniško izšolanih in prava večjih uradnikov v lastnosti definitivnih državnih uradnikov, nadalje iz umetnostnozgodovinskih in tehniških generalnih konservatorjev, nastavljenih za primerno nagrado.

Za posamezne dežele ali okoliše se imenuje po en umetnostnozgodovinski ali tehniški deželni konservator v lastnosti definitivnih državnih uradnikov.

Razen tega se lahko arhitekti, tehniki, umetniki itd. s protektorjevim privoljenjem imenujejo za konsumente centralne komisije, ki se od primera do primera za nagrado pošljejo, da poročajo ali vodijo posebno važna dela.

Vse v odstavku 1 in 2 imenovane opravitelje in uradnike imenuje, oziroma nastavlja minister za bogočastje in nauk na predsednikov predlog, ko je predsednik poprej dobil protektorjevo odobrenje.

Državnemu spomeniškemu uradu in deželnim konservatorjem mora minister za bogočastje in nauk pridejati potrebno pomožno osebje za pisarniško in računsko službo ter za praktično negovanje spomenikov (fotografija, fotogrametrija, restavriranje slik i. e.).

Uradnik, kateremu je naročena uprava denarja, odgovarja in jamči zanjo, kolikor se nanaša na sprejemanje, shranjevanje, plodonosno nalaganje, izročevanje in razpošiljanje, ter za pravilno inventarno stanje urada ministrstvu za bogočastje in nauk.

Potrebno število uradnikov in opraviteljev in njih porazdelitev v posamezne činovne razrede, oziroma določitev višine njihovih nagrad določa minister za bogočastje in nauk na predsednikov predlog, ko je predsednik dobil protektorjevo odobrenje, in zahteva naj se s proračunom, ki se sestavi vsako leto in ki ga odobri protektor.

§ 11.

Deželni konservatorji morajo po navodilu, ki ga odobri minister za bogočastje in nauk, porazumno oskrbovati vse stvari negovanja spomenikov v njim odkazanem okolišu in zlasti inventarovati te spomenike za administrativne namene.

Po činu starejši izmed obeh deželnih konservatorjev zastopa centralno komisijo v svojem uradnem področju na zunaj in občuje v stvareh, ki jima pripadajo, neposrednje z dotičnimi uradi, korporacijami in zasebniki.

V primerih, v katerih se deželna konservatorja enega uradnega področja ne moreta zediniti, je stvar poslati državnemu spomeniškem uradu.

Temu uradu so nadalje pridržana:

- vprašanja o demoliranju,
- izpremembe na spomenikih, ki popolnoma preobrazijo obstoj zunanje podobe,
- stvari, v katerih pripada odločba kakemu ministrstvu ali dovoli podporo državni spomeniški urad,
- druge stvari, kojih obravnavanje si je državni spomeniški urad posebno pridržal.

§ 12.

Poslovanje v državnem spomeniškem uradu naj sloni na skupnem delovanju umetnostnozgodovinskih, tehniških in prava veščih uradnikov; pri tem se je vedno držati strokovnega značaja centralne komisije. V važnejših stvareh morajo sodelovati generalni konservatorji, katerim je razen tega naloženo, nadzorovati delovanje deželnih konservatorjev in predlagati umetnostnozgodovinske in tehniške uradnike, ki se imenujejo.

§ 13.

Za strokovne, to je umetnostnozgodovinske ali tehniške uradnike centralne komisije za negovanje spomenikov se morejo imenovati samo možje z določno predizobrazbo. Dokaz te predizobrazbe je pri umetnostnozgodovinskih uradnikih doktorat filozofije (glavna stroka; umetnostna zgodovina, starožitnosti ali prazgodovina) na kakem tuzemskem vseučilišču, pri tehniških uradnikih obe strokovni preskušnji iz stroke vrhotalnega stavbstva na kaki tuzemski tehniški veliki šoli (prednost uživajo uradniki, ki so dosegli tehniško doktorsko stopnjo), ali izstopno izpričevalo arhitekturne šole kake tuzemske umetnostne akademije.

Ko se ustanovi izobrazovalni tečaj za negovanje spomenikov, bodo morali kandidatje razen tega dokazati dovršitev tega tečaja.

Umetnostnozgodovinski institut.

§ 14.

Za predstojnika umetnostnozgodovinskega instituta se imenuje za nagrado nastavljen vseučiliški profesor.

Njemu je pridejati potrebni umetnostnozgodovinski in tehniški uradniki ter pomožno osebje. Te opravitelje imenuje minister za bogočastje in nauk, ko je dobil predsednik protektorjevo predodbrilo.

Gledé predizobrazbe uradnikov umetnostnozgodovinskega instituta veljajo določila § 13.

§ 15.

Umetnostnozgodovinski institut mora sestaviti občo znanstveno avstrijsko umetnostno topografijo, prirediti posebne objave važnih spomenikov ali

skupin spomenikov, nadzorovati zadevne državne in državno podpirane muzeje in organizovati ter voditi izobrazovalne tečaje za negovanje spomenikov. Razen tega se lahko udeležuje obćih, ne specijalno avstrijskih strokovnih nalog.

§ 16.

Enaka načela naj se uporabljajo na institute za predzgodovinsko in za numismatiško raziskovanje, ki se eventualno ustanové.

Negovalci spomenikov, dopisniki, častni udje.

§ 17.

Na predlog predsednika centralne komisije za negovanje spomenikov lahko postavi protektor častno službo opravljajoče negovalce spomenikov, ki so poklicani podpirati deželne konservatorje s poročili o najdbah, o nevarnostih, ki preté spomenikom ali o drugih za negovanje spomenikov važnih stvareh.

Negovalci spomenikov bodo morali po potrebi in kvalifikaciji nadomeščati sedanje konservatorje centralne komisije. Nastavljati jih bo treba od primera do primera po preteku poslovne dobe sedanjih konservatorjev ali ako se drugače izpraznijo dotična mesta.

§ 18.

Spomeniški svet lahko imenuje osebe, ki za služno delujejo na polju negovanja avstrijskih spomenikov in raziskovanja spomenikov, za dopisnike.

Osebe, ki so si na tem polju pridobile prav posebne zasluge, lahko imenuje protektor za častne ude centralne komisije za negovanje spomenikov.

§ 19.

Natančnejši delokrog posameznih oddelkov centralne komisije in njenih organov ter poslovanje uravnavajo navodila in pravilni red, ki jih odobri minister za bogočastje in nauk. On je pooblašćen za čas prehoda dosedanjega reda k novemu izdati posebna določila z začasno veljavnostjo.

Stürgkh s. r.